

Zorg & Techniek

editie 022 (januari-februari-maart 2019) - jaargang 7 - verschijnt driemaandelijks

- 6 | De vloerkeuze in het CHIREC Delta-ziekenhuis
- 15 | Het belang van een correct lastenboek
- 16 | Ziekenhuisvloeren doorheen de tijd

Is uw ziekenhuis flexibel?

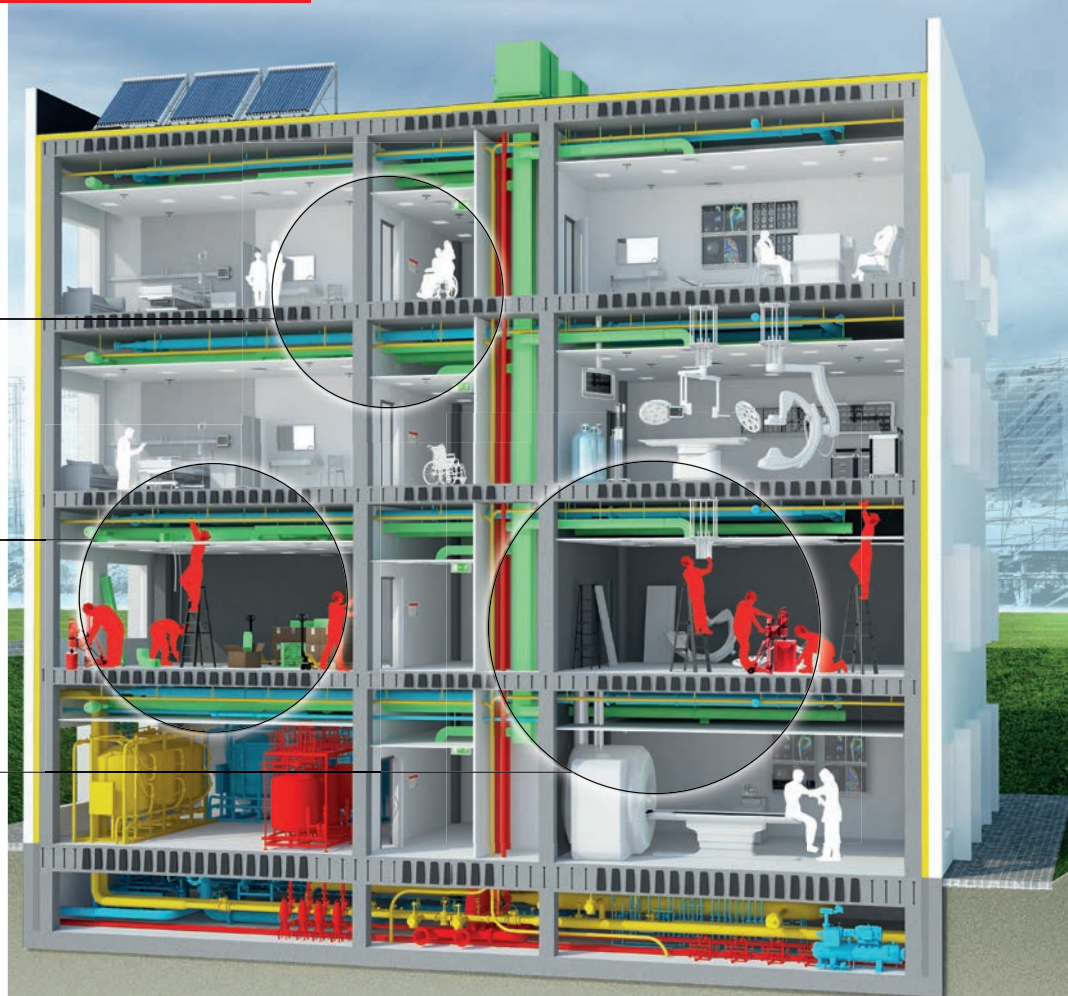
Gebouwstructuur zonder balken of ondersteunende muren

Maximale herindeelbaarheid

Eenvoudig doorvoeren van technieken

Flexibele ziekenhuizen met Airdeck

NIEUW Hôpital Kirchberg Psychiatrie Luxembourg
 SFMC Hospital Jeddah (Saudi-Arabië)
 AZ Blasius Dendermonde
 CHR Sainte-Rosalie Luik
 ZNA Antwerpen
 OZG Ziekenhuis Scheemda (Nederland)
 UZ Leuven Protonenbunker Leuven
 UZ Leuven Kinderpsychiatrie Leuven
 UZ Leuven CDC Leuven
 AZ Sint-Lucas Kinderpsychiatrie Brugge
 Ziekenhuis Maas en Kempen Maaseik
 UZ Leuven Fase IVb Vrouw & Kind Leuven
 UZ Leuven Fase VI Psychiatrie Leuven
 Ziekenhuis Oost-Limburg Genk
 Stedelijk Ziekenhuis Roeselare
 Virga Jesse Ziekenhuis Hasselt

“Een ziekenhuis bouwen moet snel, eenvoudig en effectief verlopen. Bij Airdeck begrijpen we de complexiteit van het vak. Met veel know-how, de juiste aanpak en onze unieke methode van co-ontwikkeling, dragen wij bij tot het leveren van excellente gebouwstructuren met blijvende flexibiliteit voor toekomstige wijzigingen.”

Vragen over uw project?

Raf Poppe
 Business Developer

raf@airdeck.com
 Mobile: +32 473 83 21 85

Airdeck Building Concepts nv

Prins Bisschopssingel 36 bus 7
 3500 Hasselt
 T +32 11 37 48 00
 F +32 11 26 96 01
 info@airdeck.com
www.airdeck.com

6

De vloerkeuze in het CHIREC Delta-ziekenhuis

15

Het belang van een correct lastenboek

16

Ziekenhuisvloeren doorheen de tijd

- 19 | **Bouwbespreking Ziekenhuis voor Vrouw, Kind en Erfelijkheid (UZ Leuven)**
- 22 | **Luc Verhulst (Psychiatrisch Ziekenhuis Heilig Hart, Ieper): "Interesse in techniek blijft, ook na het pensioen"**
- 24 | **Steven Janssens (az Sint-Blasius): "We willen meer inzetten op een preventieve aanpak"**

Zorg & Techniek

Zorg&Techniek is een uitgave in samenwerking met ZORG.tech

Advertentie-exploitatie

Monique Vandenhulle
+32 473 22 18 43
sales@zorganders.be

Prepress en druk

Graphius Gent

Redactieraad

Martin Claeys
Ondervoorzitter ZORG.tech
Roger Albertijn
Commissaris ZORG.tech
Marc Jackmaert
Adjunct-secretaris ZORG.tech

Monique Vandenhulle
Alissa Bastiaen

Oplage

4225 exemplaren postbedeeld

Doelgroep & verspreiding

Gratis, op naam en onder blister naar algemene en technische directies van de Vlaamse zorginstellingen, producenten & toeleveranciers, studie- en architectenbureaus en de leden van ZORG.tech

Abonnement

€ 40,00 per jaar

Verantwoordelijke uitgever

ZorgAnders BVBA
Amelia Earhartlaan 17
9051 Sint-Denijs-Westrem

Beeld cover

Copyright CHIREC

Overname van artikels en illustraties, geheel of gedeeltelijk, alleen na schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever en ZORG.tech kunnen nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van advertenties en content reportages.

inhoud.

Detergentvrij reinigen en desinfecteren

Er zijn maar weinig sectoren waar hygiëne belangrijker is dan de gezondheidssector. Een goede hygiëne bevordert immers het fysieke welzijn. Ook allergiepreventie staat in deze sector voorop: irritatie van huid, ogen of luchtwegen moet absoluut vermeden worden. De Orbio-technologie van Tennant biedt een detergentvrije reiniging van de hoogste kwaliteit, waarmee allergieën worden uitgesloten.

Detergentvrije reiniging

De Orbio-technologie is 100% detergentvrij en vereist uitsluitend de invoer van kraantjeswater en zout. Door middel van elektrolyse wordt ter plekke een grondige reinigingsoplossing geproduceerd waarmee zelfs oude vlekken eenvoudig verwijderd worden. Hierdoor worden allergische reacties onmogelijk gemaakt en is er geen risico op gezondheidsproblemen.

Desinfectiemiddel

De Orbio® os3 van Tennant maakt niet enkel een detergentvrije reinigingsoplossing. Het toestel kan ook ingezet worden voor de productie van desinfectiemiddel.

Twee onmisbare middelen in de gezondheidszorg, geproduceerd met één toestel.

Lagere reinigingskosten

Door de eenvoudige productiemethode wordt de aankoop van conventioneel, duur reinigings- en desinfectiemiddel overbodig gemaakt, wat resulteert in significante besparing. Bovendien moet er dankzij de productie ter plekke geen grote opslagruimte worden voorzien.

Twee sterke voordelen van een intelligente technologie.

Wenst u meer informatie?

Ontdek de Orbio®-technologie en de reinigingsmachines van Tennant op de website van Motrac Handling & Cleaning: www.motrac.be/nl-be/tennant

Volg ons het hele jaar door.

motrac

Motrac Handling & Cleaning
Noorderlaan 612 | B-2030 Antwerpen
Tel. +32 3 360 11 11 | Fax +32 3 360 11 10
info@motrac.be | www.motrac.be

Ziekenhuisvloeren doorheen de tijd

Beste leden van ZORG.tech,

Beste lezers,

Een nieuw ziekenhuis betekent veel nieuwe keuzes maken. Één daarvan is de vloerkeuze. Het Delta-ziekenhuis, de nieuwste telg van de ziekenhuisgroep CHIREC, gaf Zorg&Techniek een blik in hun keuzes en *lessons learned*. Naast dit architectuurhoogstandje weerspiegelen ook de ziekenhuisvloeren de keuze voor esthetische functionaliteit.

De keuze in vloeren is natuurlijk heel wat veranderd doorheen de tijd. Ziekenhuizen zijn massaal afgestapt van tegelvloeren, zachte vloeren zijn in. Onald Van de Kerkhof legde ons de verschillen uit tussen de verschillende vloertypes.

Roger Albertijn, Manager Technische diensten GZA Zorg en Wonen, geeft ons een overzicht van de voor- en nadelen van enkele vloeren en een kijk op enkele trends. Vloeren beantwoorden tegenwoordig aan een resem milieureisten. Maar hoe duurzaam zijn ze echt?

Tenslotte kijken we terug op de loopbaan van Luc Verhulst die jarenlang als coördinator bouw & technische dienst bij het Psychiatrisch Ziekenhuis Heilig Hart te leper werkte. Zijn interesse in techniek blijft, ook na het pensioen. Ook nieuw lid Steven Janssens (az Sint-Blasius) en Astrid Truijten (ZOL) vertellen over de uitdagingen in hun takenpakket.

Veel leesplezier en tot binnenkort!

Eddy De Coster

Voorzitter ZORG.Tech

De vloerkeuze in het CHIREC Delta-ziekenhuis

Esthetische functionaliteit - en enkele *lessons learned*

Het Delta-ziekenhuis in Oudergem werd eind 2017 in gebruik genomen en is de nieuwste telg van de ziekenhuisgroep CHIREC (Centre Hospitalier Interrégional Edith Cavell). Dit architectuurhoogstandje werd gebouwd rond een groot atrium met een lichtkoepeldak. Het ziekenhuisgevoel is ver te zoeken: je waant je in een luxehotel of een shopping mall. Ook de ziekenhuisvloeren weerspiegelen de keuze voor esthetische functionaliteit. Zorg & Techniek vroeg Director Operations en projectmanager Bernard Leleu, logistiek verantwoordelijke Maria Fernandez, Maintenance Manager Pierre Manzeku en Christine Renoirte (Assar Architects), naar de vloerkeuzes in het nieuwste ziekenhuis van België.

“De eerste projectstudies dateren van 2010”, zegt Bernard Leleu. “Eind 2017 verhuisden we honderden patiënten hierheen vanuit Edith Cavell in Ukkel en onze kliniek Leopoldpark in Etterbeek. De Delta-site is de parel aan de kroon van de CHIREC-ziekenhuizen. In het totaal hebben we 104.000 m² in gebruik genomen vloeroppervlak, mét enkele extra oppervlakken waar we diensten zoals

radiologie nog kunnen uitbreiden.” Het Delta-ziekenhuis staat vooral bekend voor zijn *state-of-the-art* materniteit Edith Cavell. “Het eerste kindje werd geboren om 11.00 uur op de dag van onze verhuis”, glimlacht Bernard Leleu. “In 2018 waren er 3100 geboorten. Ook de chirurgie staat hoog aangeschreven, net als ons *center of excellence* voor orthopedie en oogheelkunde. Op het vlak van radio-

therapie zijn we – na het Jules Bordet Instituut – het tweede oncologisch centrum van Brussel. Voor cardiologie hebben we conventies met verschillende ziekenhuizen, zoals het UZ Brussel.”

Het Delta-ziekenhuis is een echte eyecatcher. De vloeren dragen mee de uitstraling van het gebouw.

“Op het gelijkvloers met de winkelgalerij en het atrium, maar ook in de keuken kozen we voor keramische tegels (Mirage en Vitra), nog steeds één van de gemakkelijkste materialen om te onderhouden”, zegt Leleu. “Het was wel een compromis op het vlak van weerstand, antislip en onderhoudsvriendelijkheid – epoxy was wat mij betreft ook een optie. Verder liggen er enkel synthetische vloerbedekkingen of kunstharsvloeren in de technische ruimtes. (somt op) Op -2 ligt glad beton, daar is de logistieke afdeling. In lokalen die schoner moeten blijven, zoals de apotheek, ligt antislip epoxy (Sikafloor). Op -1 klopt ons medische hart: OK, medische beeldvorming, spoed, intensieve zorgen. Het gelijkvloers heeft winkels en de administratieve afdelingen, vergaderzalen en de crèche. Op +1 zijn de spreekkamers en +2, +3 en +4 zijn de ziekenhuiskamers. Het gebouw is een boomstructuur: alles wat het ziekenhuis voedt zit in de wortels, doorheen de stam ‘stromen’ patiënten, bezoekers en personeel en de takken zijn de ziekenhuiskamers.”

De bijzondere architectuur leverde méér dan één uitdaging op bij het kiezen voor geschikte vloerbedekkingen.

Christine Renoirte: “De industriële vloerbedekkingen in de technische ruimten hoefden niet aan esthetische

eisen te voldoen. Voor het eigenlijke ziekenhuisgedeelte maakten hoge performantie- en bijzondere hygiënevereisten van zones als het OK en de labo's het verschil in onze keuze. Want dan beland je bij geleidende vloeren voor ESD- en cleanrooms. Dat beperkt meteen de materiaalkeuze. Anderzijds wilden we wél overal in het gebouw dezelfde soort vloerbedekking. Rubber en (poly) vinyl(chloride) of PVC konden, linoleum viel al af omdat daar geen geleidende vloeren in bestaan.” Projectleider en architecte hielden een consultatieronde: “heel belangrijk”, benadrukt Anna Fernandez. “We konden samen met de dienst Onderhoud meewerken aan de uitgebreide tests rond weerstand en onderhoudsgemak. Proeven met gekleurde of bijtende substanties en het effect ervan op homogene en heterogene PVC, hybridevloeren, rubber... we maten de impact meteen, na een uur, na twee uur, enzovoort. We maakten overal foto's van de staat van de vloer vóór en na de proef. We maakten de vlek schoon in een realistische setting, met de schoonmaakproducten van de verschillende merken Gerflor, Tarkett en ObjectFloor die in de running zaten. Waarna we objectief konden kiezen.”

90 procent van het ziekenhuis kreeg een Gerflor Mipolam Elegance PVC vloerbedekking in verschillende varianten, in een brede waaier van verschillende ruimtes en zones. Christine Renoirte: “Op basis van een uitgebreide Excell-file met testresultaten, konden de leveranciers dan hun project voorstellen. De meest performante was een hybride vloer, maar die kon enkel Gerflor leveren. Maar omdat CHIREC gebonden is aan

Logistiek verantwoordelijke Maria Fernandez, director Operations en projectmanager Bernard Leleu, Maintenance Manager Pierre Manzeku en Christine Renoirte (Assar Architects)

de wet op openbare aanbestedingen, moesten er drie merken kunnen meedingen. Noodgedwongen zijn we daarom afgestapt van de hybride vloer en hebben we een neutraal lastenboek voorgesteld met enkel de prestatievereisten voor een homogene PVC-vloerbedekking, waarbij de keuze voor de fabrikant werd vrijgelaten. Het lot vloerbedekking – één van de 30 toegewezen loten tijdens de bouw – ging uiteindelijk naar Gerflor.” Dat bedrijf leverde ook de PVC-tegels op zwevende vloeren. “Om sommige ruimtes op de verdieping van de directie en de administratie gemakkelijk te kunnen uitbreiden en bekabelen”, zegt Bernard Leleu. “Dé grote uitzondering was het atrium met in het midden de metalen designtrap. Voor de traptreden waren PVC-tegels niet voldoende geluidabsorberend, dus bood Bolon – geweven vinyl – een oplossing. Door de lichtgele kleur van ons gekozen type (Botanic Viva) is de trap wel moeilijker schoon te houden en te krijgen. We zijn nu tests aan het uitvoeren met een stoomschoonmaakmachine.” Anna Fernandez pikt in: “De kleurkeuze speelt een rol in het onderhoud. Lichte en donkere kleuren zijn moeilijker te onderhouden. Lichtgeel én bovendien geweven is in dit opzicht

misschien niet de gemakkelijkste oplossing, maar was belangrijk voor de algemene sfeer in het atrium – noem het *healing architecture*. Bovendien worden de trappen zeer intensief gebruikt, wat precies de bedoeling was.”

Daarbij komt dat bij de ingebruikname van het gebouw nog heel wat details bijgewerkt moesten worden.

“Daardoor moesten we beroep doen op de leverancier voor een extra schoonmaakbeurt. Bovendien werden de vloeren niet altijd even goed beschermd tijdens de werken. Zelfs met waterstofzuigers behaalden we daarom niet altijd een optimaal resultaat. Op de lagere verdiepingen waren ook onherstelbare krassen in het PVC gemaakt. Uiteindelijk zien de vloeren en zelfs de trap er nu beter uit dan een jaar geleden, maar er is een volgehouden inspanning voor nodig.”

Een nagelnieuw ziekenhuis impliceert ook aandacht voor duurzaamheid in de materiaalkeuze. Op welke vlakken komt het Delta-ziekenhuis daaraan tegemoet?

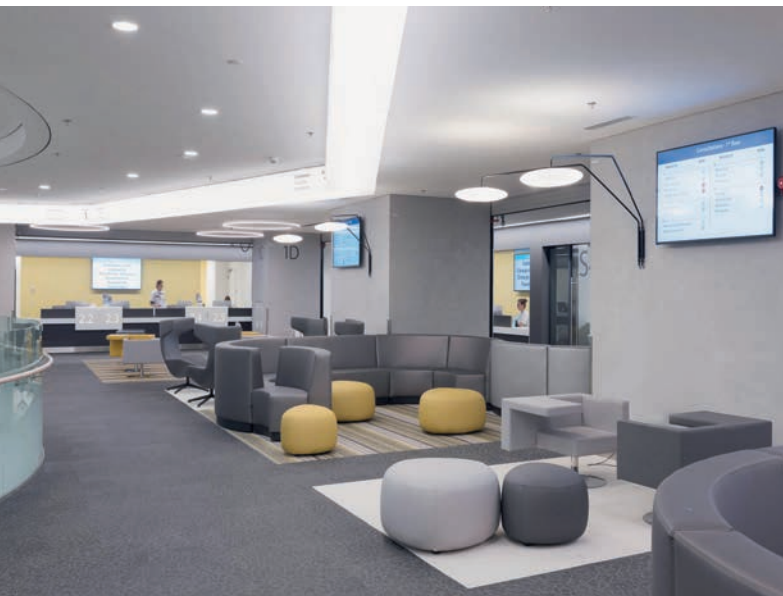
Christine Renoirte: “Tegenwoordig zijn bijna alle merken en materialen *cradle-to-cradle* of recycleerbaar tot pellets

waarvan opnieuw PVC wordt gemaakt. De eerste keuze op milieuvlak is natuurlijk linoleum. Lijnolie is 100 procent bio-afbreekbaar. De andere vloertypes zijn recycleerbaar. In het lastenboek werd ook aandacht besteed aan de Europese V.O.-normering, de afkorting voor Volatile Organic Compounds (de Nederlandse term is V.O.S - Vluchtige Organische Stoffen). Zelfs synthetische vloerbedekkingen zijn daar tegenwoordig mee in regel. Meer en meer verdwijnen ftalaten ook uit de plastic producten. Mede door de strenge Europese regelgeving hebben we er dus strengere eisen kunnen opleggen.”

De grote homogeniteit maakt de vloeren in het Delta-ziekenhuis onderhoudsvriendelijk. “PVC-vloeren zijn gemakkelijker te onderhouden dan linoleum”, zegt de onderhoudsmanager. “We gebruiken schrobzuigmachines op de grote oppervlakken. Dat is niet zo in alle ziekenhuizen van de groep, waar de vloermaterialen veel heterogener zijn. Het Delta-ziekenhuis is echt een voorbeeldsite

op het vlak van homogeniteit. Sommige ziekenhuizen zweven bij linoleum of rubber, waarvoor de onderhoudstechnologie ook grote stappen vooruit heeft gemaakt. Maar al is linoleum een van de meest resistente materialen, op het vlak van schoonmaak leek het ons niet interessant omdat je het enkel kunt behandelen terwijl je de instelling enkele dagen zou sluiten. Dat kan natuurlijk niet in een ziekenhuis. Op esthetisch vlak hebben sommige oudere ziekenhuizen nog blinkende vloeren, maar dat wilden we absoluut niet. Dat is van oudere generatie – en je maakt ze schoon met een sneldraaiende monobrush die veel stof genereert en dus hygiënisch niet voldoet.”

De levensduur van de nieuwe vloeren lijkt voor de meeste vloertypes gelijk te lopen. “Op het vlak van levensduur moet je rekenen op 30 jaar”, zegt onderhoudsmanager Pierre Manzeku. “Daar heeft linoleum wel een licht voordeel. Het is zoals met hout: als je het goed behandelt, gaat het heel lang mee. Maar van zodra lino beschadigd is, kan

je er nog weinig aan doen. Ik ben er niet voor, maar soms hoor je ook wel dat dat je PVC een beschermingslaag moet geven. Maar afbeitsen is niet meer van deze tijd. Schoonmaken doe je met schrobzuigmachines en soms een monobrush. Er bestaan twee types schrobzuigmachines: horizontaal en verticaal roterend. Wij gebruiken het horizontale type voor alle homogene vinyl. Voor de Bolon gebruiken we de verticale borstel. Die haalt vlot het vuil uit de naden. Voor de trap gebruiken we een specifieke machine, aangezien de standaard-machine daarvoor te groot en te zwaar is." Opvallend: het onderhoud in het Delta-ziekenhuis wordt uitbesteed. "Hier werken we met een onderaannemer, Iris Cleaning. We besteden voorlopig nog deels uit, omdat na de verhuis van de twee CHIREC-sites een CAO werd opgesteld met ons eigen personeel. We besteden pas volledig uit nadat ons eigen schoonmaakpersoneel natuurlijk afgevoeld is." De conclusie? Bernard Leleu: "We wilden dat dit ziekenhuis er meer uitziet als een hotel dan een ziekenhuis. Daarin zijn we geslaagd. De hall, het atrium en de eerste verdieping met de spreekkamers zien er helemaal niet uit als een ziekenhuis. Dit gebouw lééft en nodigt uit, op een heel ergonomische manier." ■

Wieland De Hoon

GERFLOR CURE & CARE +

GERFLOR FOR A HEALING ENVIRONMENT

TOTAL SOLUTION PROVIDER GERFLOR

VLOERBEDEKKING	<div style="background-color: #00a0e3; height: 10px; width: 100%;"></div>
WANDBESCHERMING	<div style="background-color: #00a0e3; height: 10px; width: 100%;"></div>
LEUNINGEN	<div style="background-color: #00a0e3; height: 10px; width: 100%;"></div>
ACCESSOIRES	<div style="background-color: #00a0e3; height: 10px; width: 100%;"></div>

Gerflor helpt u om de beste voorwaarden te scheppen voor een gastvrij en hoogwaardig ziekenhuis en woon- en zorgcentrum. Met voor iedere ruimte – van operatiekamer tot radiologie, spreekkamer en leefruimte – een totaalpakket voor naadloze bescherming van vloeren en wanden. Hygiënisch, veilig, vrij van groot onderhoud en ook gebruiksvriendelijk en sfeervol: Gerflor voldoet aan de allerhoogste eisen. Artsen, patiënten, cliënten en andere ervaringsdeskundigen zullen het bevestigen. Gerflor biedt u álles wat u zoekt.

[➤ BEHOEFTE AAN PROFESSIONEEL ADVIES? 03 766 42 82](#)

Gerflor

theflooringroup

WWW.GERFLOR.BE

Goed leven in huize nazareth dankzij LVT en heterogene vloeren

Huize Nazareth, ontstaan uit het initiatief van de congregatie Zusters der Christelijke Scholen Vorselaar, beschikt sinds vorig jaar over een gloednieuw woonzorgcentrum met plaats voor 114 bewoners. Voor hen werd een comfortabel, op maat gemaakt kader gecreëerd, waarin de LVT en heterogene vloeren van IVC niet mochten ontbreken.

De gekozen dessins uit twee types vloeroplossingen, namelijk LVT en heterogeen vinyl, dragen bij tot de luxueuze en huiselijke sfeer van Huize Nazareth en worden gecombineerd met de hoogste duurzaamheid die eigen is aan vloeroplossingen van IVC Group.

90 unieke planken

Zowel de Moduleo – planken en tegels – als de Itec-vloeren op rol zijn beide vinylvloeren. Maar esthetisch en technisch gezien zijn er enkele verschillen. In Huize Nazareth werd gekozen voor de zachtgebleekte Moduleo Black Jack Oak 22215, die zorgt voor een uitgesproken, mooi afgewerkte look. “Deze LVT-vloer bestaat uit planken met een houttekening om zo realistisch mogelijk het uiterlijk van hout te benaderen”, vertelt Stefan Cnapelynck, projectadviseur bij IVC. “Een Moduleo dessin telt 90 unieke planken. De eerste tekening wordt pas bij de 91e plank herhaald. Zo kan je 25 m² bedekken met unieke planken, wat een echt pluspunt is op esthetisch vlak.”

Betonlook

Ook de Itec – heterogeen vinyl op rol – is beschikbaar in verschillende dessins. De Concept Ultimate-collectie biedt de grootste selectie commerciële decoratieve vloeroplossingen op de contractmarkt. Houtpatronen, klassieke en vrolijke kleuren en verschillende moderne designvarianten zijn beschikbaar op rollen met breedtes van 2, 3 of 4 meter. In Huize Nazareth ging men voor een betonlook. Cnapelynck: “Omdat onze commerciële vloeren op rol tot een breedte van 4 meter verkrijgbaar zijn, kan je die betonlook mooi nabootsen. Beide vinylvloeren zijn in eender welke ruimte geschikt, maar een bijkomend voordeel van vinyl op rol is dat je deze vloer kan lassen. Zo krijg je een volledig naadloos, waterdicht

stelsel. Vooral in zeer vochtige ruimtes zoals sanitaire ruimtes en wasruimtes is een dergelijke oplossing erg performant. Ideaal dus in een woonzorgcentrum.”

Antibacteriële Sanitec-behandeling

Concept Ultimate staat garant voor een supercompacte kwaliteitsvloer (met een supersterke toplaag van 0,70 mm), uitermate geschikt voor druk bewandelde zones. De vernieuwde T-präge tekent voor een stijlvolle matte look en verbetert de slipresistentie. Nog een bijkomend pluspunt is dat deze vloer standaard afgewerkt is met een antibacteriële Sanitec-behandeling. Dit zowel in de rug- als in de toplaag. Hygiëne staat dus voorop, wat van primordiaal belang is in de Healthcare sector.

Protectonite PU-slijtlaag

Net als de Itec-vloeren beschikken ook alle LVT's over een unieke Protectonite PU-slijtlaag. Deze beschermingslaag van polyurethaan werd nog eens bovenop de toplaag aangebracht en beschermt de vloer extra tegen vlekken, vuil en krassen. Het resultaat is een duurzame vloer op het vlak van performantie en onderhoud. ■

Meer info:

www.ivc-commercial.com
projectsbelux@ivc-commercial.com

Zachte vloeren: het bos en de bomen

Onald Van de Kerkhof van het gelijknamige schildersbedrijf heeft als plaatser heel wat ervaring met zachte vloeren plaatsen in zorginstellingen. Ziekenhuizen zijn massaal afgestapt van tegelvloeren, zachte vloeren zijn in. Van de Kerkhof legt Zorg & Techniek graag de verschillen uit tussen de verschillende vloertypes voor woonzorgcentra die zijn bedrijf aanlegde.

“De vloerkeuze van woonzorgcentra is verrassend divers”, benadrukt Onald Van de Kerkhof. Sommige woonzorgcentra kiezen traditioneel voor linoleum, in tegenstelling tot ziekenhuizen die vaak voor homogene of heterogene PVC kiezen. Toch rukt PVC ook daar op. Wij hebben bijvoorbeeld PVC-vloeren en linoleum geplaatst in Woonzorgcentrum de Tichelrei in Gent, een andere PVC-vloer in Geraardsbergen. In de Kunstschool in Gent hebben we linoleum gelegd, in het ziekenhuis in Geel hebben we een materniteit waar we ook een geleidende PVC-vloer gelegd hebben. Erg belangrijk is de keuze naar onderhoud en levensduur, die gemiddeld 30 jaar bedraagt. Ook criteria als antisliplaag en geleiding zijn heel specifiek. Als plaatser worden wij niet betrokken bij de keuze van het type vloerbekleding, in de openbare aanbesteding is die natuurlijk al gemaakt. Dan wordt dat binnen een zo neutraal mogelijk bestek

gegoten. Daaruit leiden wij dan aan de hand van de omschrijving af of het gaat over een Gerflor, een Forbo, een Tarkett of een andere fabrikant.”

Wat zijn de voor- en de nadelen van de verschillende vloertypes?

“Duurzaamheid is zeker een issue. Een lino is een 100% natuurproduct. Maar PVC wordt nu deels gerecycleerd, fabrikanten komen hun restafval ophalen voor recyclage. Vormen van duurzaamheid heb je in elk zacht vloertype: de fabrikanten zijn de laatste jaren door Europa mee op die trein moeten springen. Of de gewijzigde samenstelling van de vloeren effect heeft op de levensduur is nu moeilijk te zeggen: we zijn nog maar enkele jaren verder met de jongste generatie vloeren. Je kan een vloer pas evalueren na minstens 10 jaar. Dan pas kun je pas zeggen of hij past in de gekozen lijn of visie.”

Aandachtspunten bij zachte vloeren

- Kuipvorming ontstaat door een extreme belasting of intensieve doorgang. Extreme spoorvorming wordt beter opgevangen door dikke rubbervloeren van 5-6 mm. Rubbertegels zijn een optie.
- Hygiëne en infectiepreventie zijn heel belangrijk in de ziekenhuizen. Opgetrokken plinten zijn belangrijk voor een feilloos onderhoud. Ook de lasnaden moeten perfect afgesneden en zeer dicht zijn zodat er geen vuil in kan. Alleen rubbervloeren of epoxy hebben geen lasnaden.
- Uitzetting en scheuren vormen een groot probleem. In een nieuwbouw wordt een uitzettingsprofiel geplaatst. Na enkele jaren kan dat zijn nut al bewijzen, maar bij scheurvorming kan de vloer alleen nog verwijderd worden: uitslijpen, opvullen met epoxy of krammen om de spanning op te vangen. Zachte vloeren zijn moeilijk te herstellen.
- Koudlassen wordt niet vaak meer toegepast, thermisch lassen is veel couranter. Een koudlas wordt toegepast als er niet thermisch gelast kan worden. Voor een goede afwerking moet er thermisch gelast worden.
- Stookcurven: Bij verwarmde vloeren zullen de opgewekte thermische spanningen in het vloercomplex groter zijn, waardoor een aantal bijkomende maatregelen nodig zijn tegen loskomen of scheurvorming. Onder de 5°C mag niet geplaatst worden. Zeker lino is gevoelig voor temperatuur. Ook de vochtigheidsgraad is belangrijk. Egaline moet goed uitgedroogd zijn. Linoleum laat nog restvocht door, een PVC is 100% afgesloten.
- Laagste onderhoudskost is voor PVC met een onderhoudsvriendelijk PU-toplaag, waardoor zorginstellingen met minimale kost kunnen onderhouden. Elke dag een vochtige doek volstaat. Boenen is niet meer nodig. Vroeger moest er na drie jaar boenen ook gedecapeerd worden en een nieuwe toplaag geplaatst. Zeker in een zorginstelling is het gezonder om geen chemische producten meer te moeten gebruiken.
- Akoestische demping: Er bestaan verschillende type vloeren voor bepaalde ruimtes om de akoestiek te verbeteren.

Zijn er grote verschillen op het vlak van plaatsing?

“De vloer zelf bepaalt eigenlijk niet de moeilijkheid van het plaatsen. Vooral een goede voorbereiding telt, de ondergrond waarop we moeten werken. Bij nieuwbouw stelt zich dat probleem niet, maar bij renovatie is dat iets anders. Die vloer – cement, hout, steen – moet eerst gestript worden. Je moet aandacht besteden aan de onderlagen: egaliseren, schuren, ontstoffen, lijmen. Een goede fabrikant begeleidt bij de opbouw van het systeem. In een zachte vloer valt elke oneffenheid op, dus dat is een secuur werk. De ondergrond bepaalt de hele vloer. Hoe de verlijming aangebracht wordt is al even belangrijk: de juiste kammen gebruiken, de juiste wacht-

tijden. De vloerbedekking moet kunnen aantrekken.”

Welke vloeren hebben de beste weerstand?

Linoleum is gevoelig aan spoorvorming van karretjes, aan restindrukken. In woonzorgcentra zie je perfect waar een kast 10 jaar gestaan heeft, die pootjes drukken nogal vrij goed door. PVC heeft dat ook maar net iets minder. Wieltjes van rolstoelen en karretjes zijn de grote boosdoener, die hebben allemaal een puntbelasting. Met een goede egaline vang je mee die puntafdrukken op. Epoxy kan je daarom beter niet gebruiken in zones waar veel patiënten komen. Al zijn epoxyvloeren dan wel weer heel goed te onderhouden.” ■

van de Kerkhof bvba schildersbedrijf

Ervaring, expertise en efficiëntie.

Grootschalige schilderwerken en- projecten in de privé en publieke sector.

Voortbeemden 7 - 2400 Mol

Tel. 014 31 10 96

Info@schildersbedrijf-vandekerkhof.be

www.schildersbedrijf-vandekerkhof.be

Het belang van een correct lastenboek

“Opbouwproducten moeten mee worden opgenomen”

Hét belangrijkste gunningscriterium bij een openbare aanbesteding is de prijs. Gaat het om een algemene offerteaanvraag, dan laat die ruimte voor keuzes en kunnen referenties van de deelnemende aannemersbedrijven meespelen. De omschrijving van het bestek leidt dan tot een lastenboek waarop de plaatser zich baseert. De bouwheer schrijft het lastenboek voor ruwbouw, een onderaannemer schrijft eventueel het lastenboek uit voor een lot, bijvoorbeeld voor de vloeren. Hoe belangrijk is een correct opgesteld lastenboek? Eerst een definitie.

“Het lastenboek bestaat ten eerste uit een administratief gedeelte waarin de prijs, de uitvoeringstermijn, de boetes, enz. zijn opgenomen. Daarnaast is er ook een technisch gedeelte waarin de architect een omschrijving geeft van de werken en richtlijnen voor de uitvoering. Ook de materiaalkeuze, de kleur, de afmetingen, de manier van verwerking, enz. staan hierin vermeld. Een degelijk lastenboek is een must voor de aannemer. Hoe minder gedetailleerd bepaalde werken zijn beschreven, hoe groter de kans dat de aannemer fouten maakt in de uitvoering.” (Bron: Livios.be)

“Een correct lastenboek is essentieel”, zegt schilder/plaatser Onald Van de Kerkhof. “Het wordt opgesteld door bouwheer en architect. Als aannemer/plaatser hebben wij weinig inbreng. Wij gebruiken bijvoorbeeld graag UZIN-lijmen, maar om dat te mogen doen, moet het lastenboek daarvoor de juiste, objectieve informatie bieden. Wat veel architecten in een lastenboek over het hoofd zien, is de gedetailleerde opbouw van de vloer. Welke primer, welke egaline, welke lijm – mét de aanbrengtijden. Een fabrikant beperkt zich als plaatsingsrichtlijnen te vaak tot de clausule ‘uitvoering volgens de regels van de vakbekwaamheid’. Een holle frase, want je kan niet verwachten dat een plaatser elk technisch detail kent. Fabrikant, leverancier en bouwheer/architect moeten perfect op elkaar afgestemd zijn. Een vloer kun je geen twee keer leggen.”

Elk product moet compatibel zijn

“Ten tweede moeten bouwheer/architect ook een neutraal bestek aanvragen aan de leveranciers van de opbouwproducten. Dat moet idealiter mee verwerkt worden in het lastenboek. Elk gebruikt product moet passen

bij de aangevraagde vloer. Zeker emissiewaarden van lijmen en primers zijn erg belangrijk. Onze rol is dan vaak adviserend en zelfs corrigerend. Ook al kunnen we geen beslissing nemen in de keuzes – een bestek is een bestek en dat moet gevolgd worden – wij zijn wel een jaar verantwoordelijk na de oplevering. Ook daarna willen wij dat de klant happy blijft. Wanneer fabrikanten mee de lastenboeken bepalen, vinden wij als plaatsers bijvoorbeeld het Eurocolplatform van Forbo met zijn gamma lijmen en egalines erg nuttig. De meeste fabrikanten en hebben dat niet, maar ons lijkt het een voorbeeld te zijn.” ■

Ziekenhuisvloeren doorheen de tijd

“Puur esthetische voorkeuren bepalen nog te vaak de vloerkeuze”

Welke soorten vloeren werden vroeger gebruikt in zorginstellingen, telkens met hun voor- en nadelen? En wat zijn nu de trends? We vroegen het aan Roger Albertijn, Manager Technische Diensten GZA Zorg en Wonen.

Cementvloeren met keramische oppervlakte en daarna stenen betonvloeren met granulaat, waren vroeger in trek in de zorgsector. Ze werden gebruikt voor vloeren en ook voor trappen. De eerste generaties waren sterk onderhevig aan slijtage. Nu bestaan er gelijkaardige maar nieuw samengestelde vormen van terrazzo en granito: opnieuw modieus en een stuk slijtvaster.

Een tegenhanger van cementvloeren was het ooit snel opkomende **balatum**: bitumen geïmpregneerde vilt met een slijtlaag. Dit wordt helemaal niet meer gebruikt. Bitumen was de voorloper van linoleum.

Keramische vloertegels: massief homogeen gekleurde tegels worden momenteel vaak gebruikt voor gangen, inkomhalls en – met de huidige dunne uitvoeringen – als wandbescherming. Met de opkomst van de parketmotieven, zijn de gerectificeerde (dwz. maatvast in afmeting en in rechtheid) kwaliteiten ervan zeker bruikbaar voor gemeenschappelijke ruimtes en in sommige gevallen zelfs voor kamers. Klassiek onderhoud met lage dosering van schoonmaakproducten is aangewezen.

Linoleum (lijnzaadolie aangevuld met kurk of houtmeel en hars op een rug van jute) werd vaak gebruikt in sociale woningbouw en vanaf een bepaald moment ook wel in de zorgsector. Maar linoleum is niet geschikt voor omgevingen waar water of vocht voorkomen – door poetsen met overtollig water of door lichaamsvochten. Om naaddicht af te sluiten is homogeen lassen nodig. Omdat lino geen plastisch materiaal is, is de las eigenlijk een infrezing met toevoeging van materiaal, te vergelijken met opkitten. Lino kan niet versmolten worden en is dus niet homogeen te dichten, wat niet ideaal is voor hygiënische toepassingen. Linoleum is ook niet geschikt voor druk belopen ruimtes. De onderhoudsinspanning is belangrijk: lino moet je boenen en sprayen – hoewel hierover de meningen verschillen. Voor bibliotheken, scholen, burelen of andere gemeenschapsruimtes is het wel geschikt.

Aan de basis van de grote opkomst van **vinyl- of PVC vloeren** ligt ook de keuzemogelijkheid voor homogeen (één massa) en heterogeen met verschillende slijt- of toplagen tussen de 0,3 en 0.7 mm. Heterogene PVC

heeft een (meestal doorzichtige) toplaag, een filmlaag – ‘drager’ met een visuele print die het materiaal zijn uitzicht geeft – en de vullagen. Dunne toplagen variëren van 0.3 voor huishoudelijk gebruik, dik met een grote weerstand gaat tot 0.7 mm. Wanneer heterogene PVC wordt gelast vangt het ‘dunne’ homogene toplaagje alle druk en spanningen op veroorzaakt door temperatuurswisselingen, wat meer kans geeft op scheuren later. Architecten kiezen vaak voor heterogene PVC omdat die esthetischer is. Anderzijds is er technisch meer mogelijk met homogene PVC. De afweging is duidelijk: zware belasting, water of vocht, hygiëne, naadloze sluiting nodig? Die factoren spelen mee. Pas je heterogene PVC fout toe, dan zijn de problemen achteraf groot. Bij beide soorten bestaan er nog verschillende types, van banen van twee meter breed en tegels tot latten met een parketuitzicht bij heterogene pvc. Lassen wordt niet toegepast bij lattenuitvoering, dus daar liggen vuilophoping of vocht op de loer. Naar hygiëne toe is heterogene PVC ook net iets moeilijker schoon

te maken. Puur esthetische voorkeuren bepalen nog te vaak de keuze. PVC-vrij PVC is een nieuwigheid, al heeft het een beperkt marktaandeel en een nog te hoge prijs.

Roger Albertijn, Manager Technische Diensten GZA Zorg en Wonen

Rubbervloeren liggen nog in een aantal instellingen. Het is een natuurproduct, maar één van de nadelen is dat je het niet perfect kan lassen. Het wordt koud aangebracht tegen baan of tegel en plinten. Bijgevolg zijn er naden met alweer mogelijke vuilophoping als gevolg. Op onderhoudsvlak is rubber vergelijkbaar met homogene PVC.

Volhouten lamellen vloeren zijn populair in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Het zijn houten balkjes die kops tegen elkaar geplaatst worden. Een van de voorbeelden in Vlaanderen is het AZ Groeninge waar houten vloeren liggen in de bewonerskamers: de samenwerking met een Oostenrijkse architect is hier niet vreemd aan. Het nadeel daar is natuurlijk hygiëne en onderhoud. Boenen en strippen van toplagen is niet ideaal in een ziekenhuis en bovendien kostenverhogend.

Epoxyvloeren zijn de laatste jaren in opkomst als onderhoudstechnisch werkbaar alternatief, want het is helemaal naadloos. Gietsvloeren werden oorspronkelijk in de scheepvaart gebruikt en vonden van daaruit hun weg naar toepassingen in keukens. R11* is een

Milieuaspecten van vloeren

Vloeren beantwoorden tegenwoordig aan een resem milieueisen. Maar hoe duurzaam zijn ze echt? Een kort overzicht aan de hand van enkele trefwoorden.

Cradle to cradle: bij het verplichte scheiden in fracties bij sloop of strippen, blijft de recuperatie van gebruikte vloeren grotendeels onder de radar. Er bestaat geen wet- en regelgeving over hergebruik. In de praktijk worden enkel de snijverliezen opgehaald en gerecycleerd, net als eventuele fabrikaten met fouten. Bij het verwijderen van vloeren is het erg moeilijk om de vloerbedekkingen te scheiden van lijm- en andere resten. Op het vlak van een efficiënt recuperatieproces ligt daar een grote uitdaging voor de fabrikanten.

Chemicalienvrij onderhoud: schoonmaken moet gebeuren met zo weinig mogelijk chemische stoffen. Een klam-vochtige doek met enkel water volstaat om de toplaag schoon te maken. Een neutraal reinigingsmiddel volstaat voor schrobzuigmachines of wapen voor de intensievere schoonmaakbeurten.

Life cyclus: vijftientig tot dertig jaar is een gemiddelde levensduur voor een vloer, maar vocht is nefast, zeker voor linoleum. Bij PVC is de intensiteit van het gebruik van de doorloopzones bepalend. Het zwakke punt zijn altijd de lassen.

Ftalatenverbod en VOC (Volatile Organic Compounds)-emissie < 100 microgram per 3³ lucht (TBOC na 28 dagen) zijn Europees geregeld. Zeker van belang voor de eerste periode van indienstname van een gebouw. Het verbod op weekmakers als ftalaten is een belangrijke stap in de strijd tegen het *sick building* syndroom. Dat geldt ook voor wandisolatie en plafondpanelen. Correct opgestelde technische fiches geven inzicht in de juiste cijfers.

Lijmen op basis van waterdragende oplossingen: Lijmproducenten doen al jaren onderzoek naar vermindering van de impact van hun producten op mens en milieu. Daar is inmiddels onderzoek naar *bio based* materialen voor lijmen aan toegevoegd. De ecovriendelijke alternatieven zijn goed voor minder emissies. De vloeistof in lijmen is water (watergedragen of oplosmiddelvrije lijmen) of vluchtige organische stoffen (VOS-houdende of oplosmiddelhoudende lijmen). De watergedragen lijmen genieten vanuit milieuhygiënisch oogpunt de voorkeur, maar hebben een veel langere droogtijd.

typische stroefheid voor een keukenvloer. Met epoxy kunnen zones met verschillende wrijfweerstand, hittebestendigheid, antislipfactor gecreëerd worden: er is veel variatie mogelijk, dus het kan breed toegepast worden. De aanlegomstandigheden zijn uiterst belangrijk. Idealiter zijn er altijd producentgaranties voor de plaatsing en worden enkel gecertificeerde plaatsers ingezet. Aandachtspunten bij de plaatsing zijn: rekening houden met stookcurves, temperatuursomstandigheden en de ondergrond. Garanties voor goede, conforme plaatsing zijn jammer genoeg niet steeds beschikbaar bij producenten en plaatsers. De behoefte aan fabrieksgaranties voor goede, conforme plaatsingen geldt voor alle vloersystemen (ook niet-epoxy).

Tapijt vindt ruime toepassingen in administratieve ruimtes. Op de markt zijn producten beschikbaar die samengesteld zijn met stand-alone opstaande vezels,

terwijl klassiek tapijt meestal een geluste vezel is. Doordat dat opstaand is, is vuil vlot verwijderbaar. Regelmatig stofzuigen en dus voorzieningen zoals voldoende stopcontacten zijn aandachtspunten. Anderzijds is de stroefheid van tapijt een probleem voor bewoners met een rollator, dus is het geen aanrader in bewonerskamers. ■

*De classificatie van R-waarden in DIN 51130 is als volgt:

Klasse Wrijvingscoëfficiënt (μ)	
R9 (ook wel: onder R10)	0,00 – 0,18
R10	0,18 – 0,34
R11	0,34 – 0,51
R12	0,51 – 0,71
R13	0,71 en hoger

Ziekenhuis voor vrouw, kind en erfelijkheid UZ Leuven

“We zijn niet getrouwd met één leverancier of merk”

Het gloednieuwe ziekenhuis voor vrouw, kind en erfelijkheid van UZ Leuven bundelt alle activiteiten rond erfelijkheid, zwangerschap, bevalling en zorg voor moeder en kind onder één dak. Het gebouw is een uniek, compleet ziekenhuis met alle faciliteiten voor die doelgroep. Het bestaat uit twee gebouwen (fase IVb1 en IVb2), verbonden met een glazen loopbrug. Er is plaats voor zowel ambulante zorg als voor gehospitaliseerde patiënten. Het concept is dat van een ‘perinataal centrum’: één logisch geheel waarbinnen moeder en baby verzorgd kunnen worden in de periode voor en na de bevalling.

“Sinds oktober 2018 wordt het gebouw in verschillende fasen in gebruik genomen”, zegt ir. architect Erik Van De Wauwer, afdelingshoofd projectbureau technische dienst. “We begonnen met het kinderziekenhuis: raadpleging, dagziekenhuis en verpleegeenheden. Daarna zijn de staffburelen en de ziekenhuisschool – een erkende school, uniek in Vlaanderen – verhuisd. Eind december hebben we ook nog het fertilitieitscentrum met de cleanrooms overgebracht en daarop zijn dan de materniteit en het bevallingskwartier gevolgd. Globaal brengen we per blok van een week à tien dagen een volledige zone over in één beweging. Daar komt telkens een grote logistieke operatie bij kijken. Eerst organiseren we telkens een dry run. De verhuis zelf duurt dankzij de goede voorbereiding maar een halve dag.”

De totale vloeroppervlakte van het nieuwe ziekenhuis bedraagt 38.000 m², verdeeld over 5 verdiepingen met ca. 200 bedden. “Op de benedenverdieping bevinden zich de consultatieruimtes”, zegt Erik Van De Wauwer. “Met vier raadplegingszones voor kinderen, echografie en vrouwgerelateerde zorgverlening, inclusief een dagzie-

kenhuis. Het dubbele gangstelsel laat een onmiddellijke interactie toe met artsen en assistenten. Op de tweede verdieping bevindt zich een groot logistiek gedeelte en de melkkeuken, het kinderdagziekenhuis en het fertilitieitscentrum met cleanrooms en high-end labo. Op de derde verdieping ligt het bevallingskwartier met materniteitskamers, een op een gekoppeld aan de neonatale intensive care unit (NICU). De couveuses kunnen heel eenvoudig doorgeschoven worden. Op niveau 4 en 5 bevinden zich de kinderafdelingen voor korte en lange verblijven, de isolatiekamers en daaraan gekoppeld ook onze ziekenhuisschool, waar kinderen aan bed les krijgen of zelf naar school gaan. Bijzonder is dat we er de kinderpsychiatrie aan koppelen. Die afdeling is nog in opbouw. Zo wordt er een volledig kwadrant ‘kind’ gecreëerd dat nog voor de zomer van 2019 volledig operationeel zal zijn. Het wordt een nieuw concept met aparte leefgroepen voor de kinderen, kleinschalig en met een maximale opvang – binnen de gezinssituatie!”

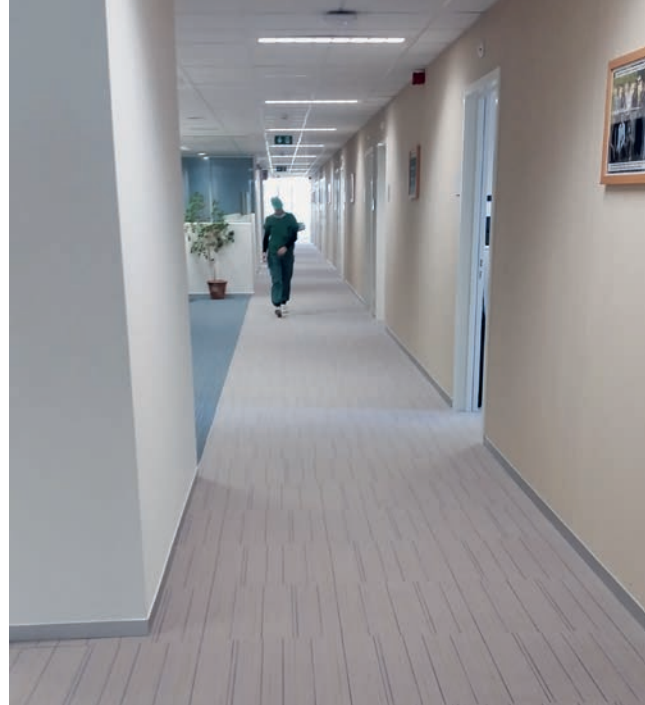
Op architectuurvlak is het ziekenhuis voor vrouw, kind en erfelijkheid een bijzonder, open gebouw. De gulle

natuurlijke lichtinval is te danken aan een hoge vide die meerdere verdiepingen overspant. “Ook het kleurenpalet hielden we overal erg licht. De mensen en vooral de kinderen kleuren het gebouw”, zegt de ingenieur-architect. Dat op de benedenverdieping vlotjes 500 mensen passen, merk je nauwelijks: de wachthoeken werden uit de centrale hal getrokken en ook daar werden vides ingewerkt, waardoor elke ruimte over daglicht beschikt. In de ontvangsthall kunnen kinderen rondlopen en spelen. De materiaalkeuze bepaalt voor een groot deel mee de uitstraling van het gebouw. “Sober en eenvoudig zijn de sleutelbegrippen”, vervolgt ir. architect Erik Van De Wauwer. “Omdat hier zoveel patiënten komen en gaan, maakten we een bewuste keuze voor degelijke materialen en een robuuste, functionele uitvoering.” Toch lijkt het ziekenhuis voor vrouw, kind en erfelijkheid niet op een ziekenhuis: het zou ook een eigentijds, open kantoorgebouw kunnen zijn.

De kwaliteit van de afwerking was doorslaggevend voor de uitstraling van het nieuwe ziekenhuis en de vloeren maken er een integraal onderdeel van uit. Opvallend daarbij is de vloerkeuze in de ontvangsthall. “In het verleden hebben we daarvoor weleens verkeerde keuzes gemaakt”, zegt ir. architect Erik Van De Wauwer. “Een zachte vloerbekleding in een ontvangsthall is geen goed

idee. Bij intensief gebruik krijg je onvermijdelijk sporen en ook qua onderhoud wordt het dan een moeilijk verhaal. Voor dit ontvangstgedeelte en deze wachthoeken kozen we daarom voor een massieve vloer: een terrazzo (ook wel bekend als granito, wdh). De ontwerpers, een consortium van Gortemaker Algra Feenstra, ar-te en Stabo opteerden voor een strak uitzicht en een grote draagkracht. Tegels waren dus geen optie. Terrazzo plaatsen is wel artisaan werk. Je moet in verschillende lagen werken met instrooiing. Onze terrazzo is hars- en niet cementgebonden en laat beweging toe, wat nodig is omdat de entreehal boven een parkeergarage gebouwd is. Stabiliteit was een aandachtspunt: de gekozen vloer moet zettingen kunnen opvangen. Een stenen vloer vergt wel meer onderhoud, vooral omdat we die combineerden met bamboeparket. Zo integreerden we een speels en warm element in de hal. Het parket, met zijn afgeronde, vloeiende ontwerp, is een onderdeel van het concept van de ronde rivierkeien waarop de zithoek is gebaseerd. Terrazzo met bamboeparket bepaalt ook het karakter van de raadplegingsruimtes. Ook op de bovenverdiepingen ligt er op sommige plaatsen parket, zoals in de kinderspeelzaal en de grote kinezaal.” De verdiepingen boven het gelijkvloers kregen met drie verschillende types PVC eigentijdse, *no frills* functionele vloerbedekkingen. “Afhankelijk van de zone kozen we voor homogene en

ir. arch. Erik Van de Wauwer

heterogene PVC. Dat tweede creëert een warmere sfeer. In bevallingskamers en de douches ligt PVC met een antisliplaag. In het OK en de labo's hebben we geleidende vloeren vrij van statische ontlading door koolstof en met een geaarde koperen geleiding. In de kantoorzones werd Flotex geplaatst, een synthetisch PVC-tapijt."

Aan één merk wilde UZ Leuven zich daarbij niet binden.

"In onze nieuwbouw komen de drie grote PVC-spelers aan bod: Gerflor (homogene PVC), Tarkett (heterogene PVC) en Forbo (Flotex)", zegt ir. architect Erik Van De Wauwer. "We zijn niet met één merk getrouwd. Bovendien zijn we gebonden aan de wet op de overheidsopdrachten: we moeten een producttype beschrijven en we weten dat er op de markt een aantal spelers zijn die de gewenste materiaalkwaliteit aanbieden. Maar we staan bewust neutraal tegenover leveranciers én we zorgen dat iedereen in de markt wel eens aan bod komt. De terrazzo is geleverd door het Nederlandse Duracryl International. Lastenboeken moeten zo neutraal mogelijk geschreven worden. Dat is essentieel, want zodra je een lastenboek uitbrengt, vragen de leveranciers inzage. Zij zien meteen of het over hun product gaat of juist niet, om ons in het laatste geval te melden dat we het niet neutraal hebben beschreven. Er bestaat een stevige lobby rond voor, tijdens en zelf na de toewijzing van de leveranciers. Finaal zijn we beland bij de leveranciers met wie we op het vlak van producten en onderhoud ervaring hebben. Ze leveren ook allemaal een degelijke werfvoorbereiding en dienst na verkoop. Bovendien zetten ze gespecialiseerde plaatsers in met jaren ervaring. Een PVC-douchevloer moet ook voor onderhoud en schoonmaak waterdicht zijn. Het is ook belangrijk om in detail de volledige vloeropbouw te beschrijven in het lastenboek. Alles moet compatibel zijn: dekvloer, primer, lijm en vloerbedekking. Toch loopt het

ook daar nog weleens mis. We hebben bijvoorbeeld een fout moeten laten corrigeren: een stuk bamboeparket in de ontvangsthall moest verwijderd worden. Het kwam los omdat op die plek verkeerde primer gebruikt was. Eerst werd de terrazzo geplaatst, maar de primer werd te ver doorgetrokken en de lijm van het bamboeparket was niet compatibel. Het is en blijft telkens weer een leerproces."

Uit de bouw van het gebouw Kritieke Diensten in 2013 heeft het bouwteam veel knowhow meegenomen.

"In dat gebouw zijn we voor het eerst afgestapt van een 30 jaar oud architectuurconcept. We ondervonden er dat je op bepaalde plaatsen beter geen gewone PVC legt", zegt ir. architect Erik Van De Wauwer. "In onze logistieke gangen hebben we nu dikke, slijtvaste PVC tegels (GTI max connect met zwaluwstaartverbinding) van Gerflor en muren in betonsteen met goede stootbekleding toegepast. Gemiddeld zouden al onze vloeren zeker 30 jaar moeten meegaan. Geen overdreven verwachting, de meeste vloeren van 44 jaar oud in de andere gebouwen zijn nog in aanvaardbare staat. Ironisch genoeg zorgen alle milieu- en emissieregelingen er wel voor dat vloeren nu minder slijtvast zijn dan vroeger. Vulstoffen en vezels zonder ftalaten hebben invloed op de kwaliteit en de levensduur. De vloeren zijn minder stug en dus minder slijtvast geworden. Anderzijds hebben alle PVC-types nu een krasbestendige en slijtvaste PU-toplaag. Daardoor is linoleum als alternatief definitief out, wegens te complex in onderhoud. Je moet er kamers voor buiten gebruik stellen en dat is moeilijk. Rubber is ook nog wel populair. Dat is bijvoorbeeld in campus Pellenberg veel gebruikt in de nieuwe therapietoren. Het is een puur natuurproduct dat zijn plaats verdient in bepaalde concepten. Maar geurloos is het niet, in tegenstelling tot moderne PVC. En dat is natuurlijk extra belangrijk in een kindziekenhuis." ■

Oud lid in de kijker

Luc Verhulst:

“Interesse in techniek blijft, ook na het pensioen”

Luc Verhulst werkte jarenlang als Coördinator bouw & technische dienst bij het Psychiatrisch Ziekenhuis Heilig Hart in Ieper. Hij stond in voor tal van bouwprojecten.

“Ik heb er een lange loopbaan opzitten in het PZ Heilig Hart in Ieper. In maart 1984 begon ik er te werken als diensthoofd van de technische dienst. Het was niet mijn eerste baan. Ik studeerde af in 1975 als industrieel ingenieur. Eerst deed ik, na mijn legerdienst, zeven jaar lang ervaring op in de industriële sector.” Luc Verhulst maakte de overstap naar de zorgsector omdat de

functie hem heel erg aansprak. “Er kwamen tal van aspecten aan bod, zoals bouw, technieken, groenaanleg enzovoort.”

Boerderij

Luc Verhulst vertelt dat er in de 34 jaar waarin hij er werkte, heel veel bouwprojecten waren. Het domein

is 12ha groot. “Bij het psychiatrisch ziekenhuis hoorde vroeger een hoeve met aanpalende landerijen en stallen. Het vee werd gekweekt en geslacht om het vlees in de keuken van het ziekenhuis te gebruiken. Toen ik in 1984 startte, omvatte de technische dienst de courante medewerkers, zoals timmermannen, metselaars, elektriciens, technici sanitair en cv, hoveniers, schilders. Onderhoud en herstellingen waren onze belangrijkste takenpakketten. Daarnaast hadden we ook twee slaggers en een bakker onder onze hoede. De bakkerij en de slagerij verdwenen na verloop van tijd omdat het economisch niet meer haalbaar was. Maar een stuk van het verleden kan je nu nog zien, want het neogotisch gebouwencomplex is voor een deel behouden en geres- taureerd. De braakliggende grond is nu quasi volledig volgebouwd.”

Vernieuwing

Het bouwtempo van het ziekenhuis lag hoog. Luc Verhulst kreeg in 1998 de hulp van een bijkomend dienst- hoofd technische dienst. “Ik werd Coördinator bouw & technische dienst en kon me vooral bezig houden met de grote externe werken. Het is fijn om te zien dat onze technische dienst heel krachtig is en bijzonder veel taken kan uitvoeren. Ze zijn professioneel sterk en kunnen ook bij verbouwingen technische opdrachten op zich nemen. Alleen de grotere werken besteden we uit aan externen. De grote bouwwoede is nu wel achter de rug, ook al omwille van minder overheidssubsidies. Maar het is ons gelukt om het volledige gebouwencomplex te vernieuwen of te verbouwen.”

Hoog comfortniveau

Heel wat onderhoudswerken waren vooral gericht op het verhogen van het comfortniveau en het aan- passen aan hedendaagse kwaliteitsnormen. “Qua bouwstructuur kon ik zorgen voor moderne, eigentijdse en duurzame gebouwen. We opteerden stevast voor veel lichtinval, aangename kleuren, meubilair met een hoog zitcomfort enzovoort. Een meerwaarde is de groene omgeving waarmee we bij onze ontwerpen rekening hielden. Cruciaal is uiteraard ook een degelijke, betrouwbare technische installatie. Ook de automatisering is in vergelijking met mijn beginjaren fel veranderd. De afgelopen jaren kwam daar de digitalisering bij.” Geregeld volgde Luc Verhulst extra opleidingen, bijvoor- beeld om deskundige voor isolatie, ventilatie en energie, en veiligheidscoördinator te worden. “Die kennis is nodig om goed te weten wat er precies moet gebeuren en welke criteria we moeten hanteren.” Luc Verhulst was ook preventie-adviseur en milieucoördinator. “Het ziekenhuis is een klasse 1-bedrijf en daaraan zijn heel

wat voorwaarden verbonden. Mijn opdracht bestond erin om ervoor te zorgen dat het ziekenhuis aan de normen voldeed. Ook brandveiligheid was een groot aandachtspunt.”

Kwaliteit dienstverlening

Luc Verhulst haalt aan dat de technische dienst een kwalitatieve dienstverlening waarborgt. De zorg voor patiënten is cruciaal en het personeel moet in de best mogelijke omstandigheden kunnen werken. “Dat heeft invloed op de bouwcoördinatie. Voor ons is de keuze van technieken en materialen heel belangrijk. Als een gebouw afgewerkt is, komen de herstellingen en zorgen bij de technische dienst terecht. Het is dan ook belangrijk dat we van bij het begin inspraak hebben. Onze ervaring is een meerwaarde, dus een goed over- leg met architecten en studiebureaus is onmisbaar. Ik vond het ook heel belangrijk om administratief alles goed uit te werken. We zijn nu goed gedocumenteerd via o.a. correcte plannen, foto's en materiaallijsten. Als er iemand uitvalt door vakantie of ziekte kan een collega vlot inschakelen. In mijn beginjaren was ik soms aangewezen op informatie van oudere technici die nog ongeveer wisten waar bijvoorbeeld de ondergrondse leidingen geplaatst werden. Nu is alles gekend.”

Voldoening

Luc Verhulst haalt aan dat hij veel voldoening haalde uit zijn job. Die was heel veelzijdig en boeiend. De uitdaging was om op de hoogte te zijn van alle bouw- kundige technieken. “Ik deed het heel graag. Nu ben ik met pensioen en dat is natuurlijk een hele verande- ring, maar ik blijf actief. Verveling is niet aan de orde. Bovendien blijf ik betrokken bij de sociale sector waar ik mijn expertise kan aanwenden. Zo stel ik me ten dienste van vzw Stuurkracht 2 en Trefpunt 4, arbeidszorg- en activiteitencentra. Op die manier blijf ik nog bezig met technische aspecten. Het is natuurlijk niet zo dat de interesse opeens verdwijnt wanneer je met pensioen gaat. De gedrevenheid blijft.”

Kennis delen

Ook ZORG.tech blijft voor Luc Verhulst een interessant forum. Hij maakt nu deel uit van de senioren- groep, die regelmatig activiteiten organiseert voor de ex-collega's. “Dat zijn absoluut plezierige bijeenkomsten. Ik vond het ook altijd boeiend om de infoavonden van ZORG.tech bij te wonen. Telkens werd er een specifiek thema aangekaart. Ik deed er kennis op, maar haalde ook veel inspiratie uit het overleg tussen collega's. Je hoort hoe anderen het aanpakken en dat is soms leerrijk. Je hoeft niet altijd zelf het warm water uit te vinden.” ■

Nieuw lid in de kijker:

“We willen meer inzetten op een preventieve aanpak”

Steven Janssens heeft er een lange loopbaan in de privésector op zitten. Nu is hij diensthoofd van de technische dienst van az Sint-Blasius in Dendermonde. Er zijn veel uitdagingen en dat maakt het bijzonder boeiend

U bent diensthoofd technische dienst en projectcoördinator. Welke taken omvat uw functie?

Steven Janssens: "Momenteel werken we aan een hervorming van de technische dienst. De grootste uitdaging is om binnen het team vooral te focussen op preventieve acties. Nu werken we eerder curatief: de technische dienst wordt erbij gehaald als er iets defect is."

Hoe pakt u het aan?

"Om de omschakeling te realiseren, stelden we enkele domeinexperten aan die voor hun specialiteit de volledige verantwoordelijkheid zullen krijgen om alles op te volgen. Stel dat er iets fout loopt met de verwarming, dan kan de technicus terugvallen op een HVAC-expert. HVAC staat voor Heating, Ventilation en Air Conditioning. Hij kan ook contact opnemen met de externe leverancier om na te gaan wat er aan de hand kan zijn en de technicus informeren. Op die manier bouwen we stelselmatig de interne kennis verder op en weten we gedetailleerd hoe onze installaties er aan toe zijn. Zo kunnen we beter inschatten of het nog zinvol is een herstelling te doen, dan wel om te zorgen voor een vervanging. Ook zetten we in op een betere digitalisering. Momenteel doen we studiewerk naar een voor ons bruikbaar software pakket."

Hoe ziet uw team eruit?

"De technische dienst bestaat uit 11 medewerkers. Daarvan staan er drie in voor niet geplande interventies, twee werken aan geplande taken en de drie anderen zijn specialisten. Iemand legt zich toe op elektrische zaken en nutsvoorzieningen. Er is ook een specialist inzake technische beheersystemen, hij heeft een sterke link met IT. Het gaat dan bijvoorbeeld over oproepsystemen, telefonie of video-bewaking. Voor HVAC loopt er momenteel een vacature.

Onze cel werkvoorbereiding wordt bemand door een dispatcher, verantwoordelijk voor de werkverdeling en administratief medewerksters. Daarnaast is er de projectafdeling die instaat voor bouwprojecten en geleid wordt door mijn collega Corinne De Caluwe. We werken nauw samen."

Gebeurt de omschakeling geleidelijk of hebben jullie een datum geprikt waarop ze van start gaat?

"We stelden een plan op dat we voorlegden aan de directie. Daarin legden we uit hoe we de werking van de technische dienst anno 2019-2020 zien. We kregen hun fiat en gingen meteen aan de slag. Een aantal mensen kreeg een bijsturing van het takenpakket en wordt hiervoor opgeleid. Het komt er op aan de omschakeling

goed op te volgen en te zien waar er eventueel bijsturingen nodig zijn. We werken dus stapsgewijs, maar het zijn best wel grote stappen vooruit."

Welke opleidingen voorzien jullie?

"Alle technici willen we heel grondig informeren over de installaties. De opleidingen zijn sterk doelgericht en direct toepasbaar binnen de afdeling. Bijvoorbeeld voor elektriciteit werken we samen met AIB Vinçotte die voor ons opleidingen op maat maakt. De wetgeving omtrent elektriciteit in een ziekenhuis is heel specifiek. Ik vind het heel belangrijk dat alle technici, ook al zijn het geen elektriciens, goed op de hoogte zijn van de elektrische installaties. Ook organiseren we samen met AIB Vinçotte een cursus over veilig werken met hoogspanning. De directie ondersteunt ons hierin. Het is immers belangrijk dat we bij noodsituaties kunnen terugvallen op goed opgeleide technici die vertrouwd zijn met de specifieke context van dit ziekenhuis. Er kunnen jaarlijks ook technici deelnemen aan opleidingen die onze leveranciers aanbieden zodat ze op de hoogte blijven van nieuwe technologieën."

U komt uit de privésector, wat motiveerde u om voor een ziekenhuis te werken?

"Ik volgde de opleiding professionele bachelor elektromechanica met opties bedrijfsautomatisatie en industriële informatica. In mijn loopbaan heb ik meer dan 20 jaar ervaring opgebouwd in het aansturen van nationale en internationale projecten en teams op het vlak van technisch management. Ik kwam in az Sint-Blaasius terecht als projectcoördinator voor een renovatie project. Toen het vorige diensthoofd een andere uitdaging aanging, kreeg ik de vraag hem te vervangen. De context hier is heel anders dan in de privésector, maar heel uitdagend. Ik ben pragmatisch en hands-on, problemen wil ik aanpakken. Het team steunt me daar ook in en dat is heel prettig om te ervaren. De gedrevenheid is groot. Als ik te snel wil gaan, zeggen ze dat ook. Het is wel zo dat ik voeling heb met de ziekenhuiswereld. Mijn vader was technicus in een Antwerps ziekenhuis. We woonden in de conciërgewoning. Als kind ging ik graag mee als hij opgeroepen werd om ergens een probleem op te lossen."

U werd lid van Zorg.Tech, welke verwachtingen heeft u?

"Inhoudelijk is het interessant, het is ook fijn om collega's van andere ziekenhuizen te ontmoeten. Onze problemen zijn soms van dezelfde aard. Het gaat vlot om onderling overleg te plegen. In de privésector lag dat veel moeilijker, daar bel je niet naar je concurrent." ■

Astrid Truijen, wetenschappelijk medewerker kwaliteit bij de dienst technische zaken in het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL)

“De dynamiek van dit ziekenhuis is boeiend”

Het optimaliseren van de werking van de technische dienst, is de rode draad bij het werk van Astrid Truijen. De variatie van haar takenpakket is een meerwaarde.

Astrid Truijen is ‘wetenschappelijk medewerker kwaliteit bij de dienst technische zaken’ in het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL). “Mijn functie komt neer op het bevorderen en verbeteren van de werking van technische zaken. Dat doe ik aan de hand van het opstellen van noodplannen, procedures, werkinstructies, actiekaarten enzovoort. Die zaken volgen we met onze dienst voortdurend op en passen we indien nodig aan. Het

opzet is om de technische dienst door het JCI-traject te loodsen zodat het ziekenhuis de accreditatie haalt in de loop van dit jaar. In het hele proces is het cruciaal om voor de patiënten de veiligheid en kwaliteit te optimaliseren”, zegt Astrid Truijen. ZOL doorliep eind vorig jaar de Mock Survey: één week liepen er in het ziekenhuis vier consultants rond die observeerden, vragen stelden en opmerkingen gaven.

Geen dode letter

“Met onze dienst technische zaken houden we uiteraard rekening met JCI, maar we werken alleen aan projecten die we zelf zinvol vinden. We stellen niet de zoveelste checklist op als we bij voorbaat weten dat die toch niet zal ingevuld worden, want dan blijft dat dode letter. Het grotere doel is de veiligheid van patiënten en medewerkers borgen.” De dienst technische zaken werkt met Ultimo, software die toelaat alle gegevens in één pakket te stoppen. Daarin vind je alle toestellen, net als informatie over curatief en preventief onderhoud. Gebruikers kunnen ingeven welke toestellen nazicht of herstel nodig hebben. “In zekere zin faciliteerde JCI deze software, maar ook zonder de accreditatie hadden we een dergelijk pakket nodig.”

Opleidingen en tests

Astrid Truijen organiseert ook opleidingen, niet alleen voor de medewerkers van de dienst technische zaken, maar voor het hele ziekenhuis. Iedereen moet immers op de hoogte zijn van de zaken waaraan wordt gewerkt, zoals de nutsvoorzieningen, medische toestellen of noodplannen. Onlangs was er een black-out test waarbij het normale net werd uitgeschakeld om te kijken of de back-up goed werkt. “Daarvoor stel ik dan samen met mijn collega’s een draaiboek op en lijst de opmerkingen op. Daaruit halen we de prioriteiten die eerst moeten worden aangepakt om risico’s uit te sluiten. Niet alles moet worden aangepast. Er duiken soms ook ongeplande incidenten op waarover we overleg moeten plegen.”

Overleg

Astrid Truijen overlegt veel met medewerkers die zich toeleggen op preventie, op kwaliteit, op ziekenhuis-hygiëne en ook met de manager technische zaken. Soms krijgt ze vragen van de projectingenieurs die ondersteuning nodig hebben, dat gaat dan bijvoorbeeld over het vereenvoudigen van een technische handleiding zodat technici er vlotter mee kunnen werken. “In de praktijk gaat het vaak om een inkrimping tot enkele pagina’s. Dat is ook handig als er nieuwe technici worden aangeworven, zij hoeven zich dan niet door een bundel van pakweg 50 pagina’s te worstelen vooraleer ze aan een reparatie kunnen beginnen. Ik waak er ook over dat de informatie eenduidig is zodat reparaties altijd op dezelfde manier worden uitgevoerd, ongeacht wie de technicus is. Zo garandeer je ook dat de kwaliteit stabiel is.” Nog een taak is het realiseren van het jaarverslag van de dienst technische zaken.

Nieuwe functie

Toen Astrid Truijen in ZOL aan de slag ging, was de functie die ze nu heeft, er niet. Het was nodig die in het leven te roepen met het oog op JCI en het papierwerk dat daarbij komt kijken. “Maar ik kon mijn job ook zelf vorm geven. Als ik ergens een opportuniteit tot verbetering zag, keek ik daar grondig naar en was er overleg. Zo groeide mijn takenpakket.” Er is geen specifieke opleiding die voorbereidt op dergelijke functies. Ze studeerde voor burgerlijk ingenieur en volgde een bijkomend jaar bedrijfsmanagement. “Voorheen werkte ik bij een studiebureau. Daar was ik projectingenieur en legde ik me onder meer toe op bodemonderzoek en sanering. Die technische ervaring komt me nu goed van pas.” Astrid Truijen heeft een ruim takenpakket en dat levert soms drukke werkdagen op, maar dat slaat haar niet uit haar lood. “Dat kreeg ik voor een deel mee uit mijn opleiding, kalm blijven is de boodschap.”

Fijne job

“Het leuke aan mijn job is dat ik veel vrijheid heb om mijn taken en tijd zelf in te vullen. Het is ook heel gevarieerd. Ik ben nooit wekenlang aan iets bezig. Dat komt ook omdat ik niet alles tot in detail wil en moet uitpluizen. Het grotere plaatje ligt me beter. Fijn is dat er veel contacten zijn met collega’s, ik kom zowat overal in het ziekenhuis en daar steek ik veel van op over de werking van het ziekenhuis. Ook medische aspecten leer ik kennen, iets waar ik tot ik hier kwam werken, niet mee in aanraking kwam. Er zijn de vele mogelijkheden om eventueel binnen het ziekenhuis een andere richting uit te gaan. In dit ziekenhuis is er veel dynamiek, er evolueert veel en dat is leuk om mee te maken.” ■

Congres 24 mei 2019: Wat kan ZORG.tech leren van de industrie?

Op vrijdag 24 mei 2019 organiseert Zorg.tech zijn 30ste congres in Brussels Kart Expo Groot-Bijgaarden.

Dit jaar zijn het de Vlaams-Brabantse bestuursleden (ondersteund door de Limburgse) die de organisatie op zich nemen. Onder de titel “**Wat kan ZORG.tech leren van de industrie**” willen we kijken in hoeverre de industrie ons voor is op exploitatiegebied en zullen we ook enkele ZORG.tech-leden met industriële ervaring aan het woord laten.

Het voorlopig programma ziet eruit als volgt:

- 08.30 u – 09.30 u Ontvangst met koffie en versnaperingen
- 09.30 u – 09.45 u Verwelkoming, Ir. Eddy De Coster, Voorzitter ZORG.tech
- 09.45 u – 12.00 u Opening eerste prominent en diverse sprekers
- 12.00 u – 13.00 u Uitreiking prijs sociaal project
- 13.00 u – 17.30 u Walking diner en bezoek aan de vakbeurs
- 17.30 u – 20.00 u Netwerkdirink

Hou dus alvast jullie agenda vrij, en ook op donderdagavond 23 mei 2019. Dan zijn jullie opnieuw uitgenodigd voor de ondertussen traditionele ontmoeting met Zorg.tech-leden en de deelnemende firma's op een ontspannende, muzikale en bourgondische avond.

Namen het bestuur van Zorg.tech

OPROEP

Ook dit jaar zal opnieuw een **sociaal project** uit de provincie van het congres beloond worden met een **premie van 2.500 €**. Zodoende wil ZORG.tech jaarlijks een instelling helpen met het realiseren van een duidelijk omschreven duurzaam project dat kadert in de sociale sfeer.

Alle leden kunnen tot **18 maart** projecten uit **Vlaams-Brabant** aanbrenge via een ZORG.tech-bestuurslid of door een omschrijving door te sturen naar info@zorg.tech.

De uitreiking van de premie zal plaatsvinden tijdens het congres in Groot-Bijgaarden op 24 mei 2019.

Voor bijkomende informatie verwijzen we graag naar onze website www.zorg.tech

Healthcare Estates®
Conference. Exhibition. Awards Dinner.
Hosting **IFHE Europe**

8-9 October
2019
Manchester Central

OPROEP DEELNAME REIS NAAR 8e IFHE EUROP CONGRES

Van dinsdag 8 tot donderdag 10 oktober 2019 zal het
IFHE Europ Congres plaatsvinden in Manchester UK.

Onderwerp: **'Where Innovation, Technology & Leadership Meet'**

Alle informatie is terug te vinden op www.iheem.org.uk/Healthcare-Estates

Opnieuw zal ZORG.tech een financiële tussenkomst voorzien voor zijn leden om
dit congres bij te wonen. Hou onze website in de gaten voor verdere info!

Meer informatie is te verkrijgen bij info@zorg.tech.

Sint-Maria Halle
ALGEMEEN ZIEKENHUIS

Het AZ Sint-Maria is een modern en dynamisch ziekenhuis gelegen in de Vlaamse rand van Brussel. Met een capaciteit van circa 400 bedden bieden wij een kwaliteitsvolle, veilige en brede basiszorg aan in een warme, persoonlijke en toegankelijke omgeving. Onze gedreven staf van 114 artsen en 850 medewerkers streeft elke dag naar excellente regionale zorg. Om deze ambitie waar te maken, zijn we op zoek naar gemotiveerde collega's:

- **Manager Gebouwen en Techniek**
- **Biotechnieker**
- **Verantwoordelijke Schoonmaak**

Voor meer info over deze en andere functies en om online te solliciteren, surf naar
www.sintmaria.be/nl/werken-bij-ons

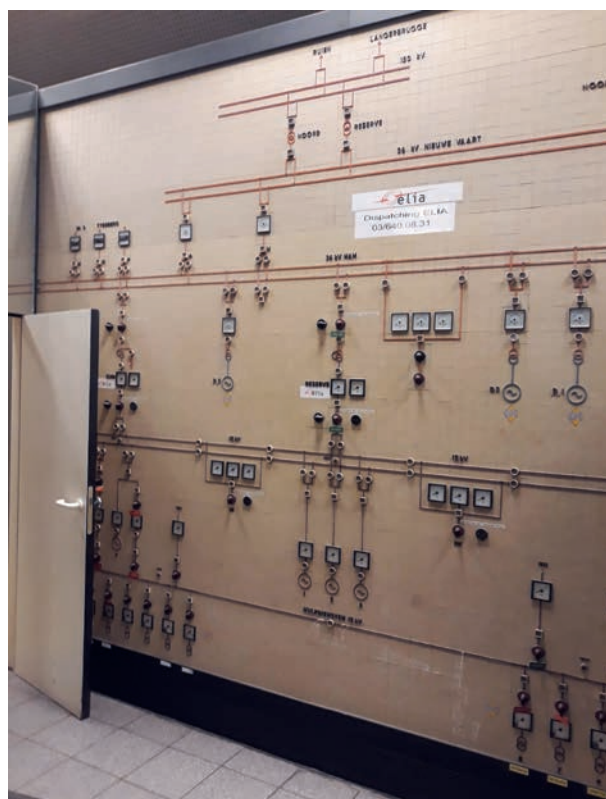
Studienamiddag: “Energievoorziening in de zorgsector”

Op woensdag 23 januari 2019 vond de studienamiddag “Energievoorziening in de zorgsector” plaats met een aansluitende nieuwjaarsreceptie voor alle ZORG.tech leden.

Het bestuur van kringwerking Oost- en West-Vlaanderen koos hiervoor opnieuw de EDF thermische centrale in Gent waar we ook al enkele jaren geleden te gast waren. Een prachtige locatie met zowel oude als nieuwe energietechnologie.

Voorzitter Eddy De Coster verwelkomde iedereen met de nodige nieuwjaarswensen en deelde de laatste nieuwigheden van ZORG.tech mee. Onder meer de nieuwe website, de Koersoutfit en de nieuwsbrief kwamen aan bod.

De eerste spreker op de agenda was Leen Dierick. De Federaal volksvertegenwoordigster startte de dag met het topic ‘energievoorzieningen in België’ en enkele cijfers. 51% van onze energie (5926 MW) bestaat uit kernenergie, 26% aardgas en slechts 17% komt van

hernieuwbare energiebronnen. Tegen 2025 moeten alle kerncentrales gesloten worden. Elia berekende dat er hiervoor zo'n 9 gascentrales zouden moeten bijkomen met een totaal vermogen van 3600 MW.

Momenteel liggen er 3 van de 7 kerncentrales stil. Om deze winter een stroomtekort te vermijden werden er al 3 STEG-centrales (Vilvoorde, Seraing, Ham) opnieuw opgestart en werden er tijdelijke, mobiele generatoren geplaatst.

Vervolgens sprak Danny Van Hove, diensthoofd infrastructuur en bouwcoördinator van het St.-Lucas ziekenhuis Gent, over de lange spanningsonderbreking van 14 september 2017 door een brand in een hoogspanningscabine iets verderop. Hierdoor moest het ziekenhuis 12 uur lang werken op hun noodgeneratoren. Elke site heeft eigen noodstroomvoorzieningen. Dit was een goede test voor hun noodplan. Hij gaf een overzicht van de interne en externe problemen: storing van de analoge radio, noodlijnen en TV, geen dekking 3G/4G, leveringsproblemen gas en olie,

Frederic De Waele, Project Engineer Medium Voltage and Power Distribution bij EEG, legde daarna de verschillende technische systemen van een noodvoorzie-

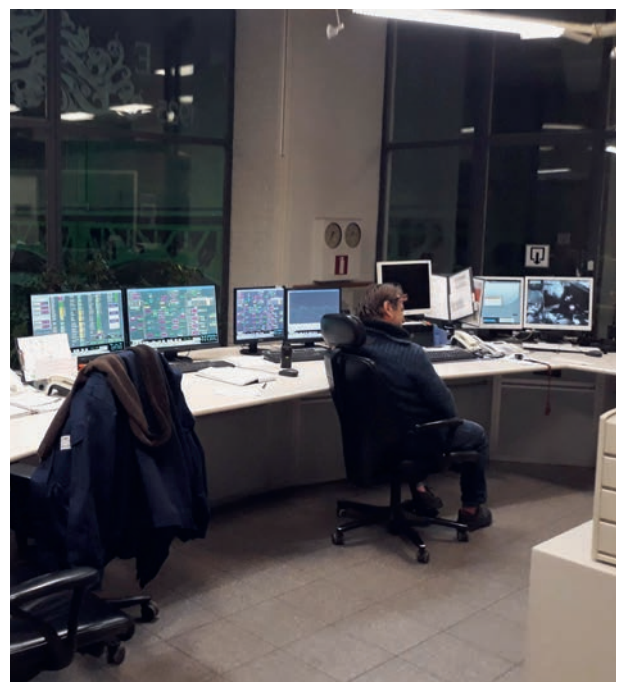
ning uit en introduceerde de laatste nieuwigheden op de markt zoals Li-ion UPS.

Ir. Thomas Feys, bouwtechnisch adviseur bij Vipa, kwam aansluitend spreken over duurzaam bouwen met VIPA. Op 12 januari 2017 tekenden WVG, 8 koepelorganisaties en VEB een klimaatengagement met als belangrijke punten: een jaarlijkse energiebesparing van 2.09%, gratis energiescans, steunmaatregelen vanuit het klimaatfonds voor hernieuwbare energie en groene stroom.

Ondertussen zijn er al 165 energiescans uitgevoerd in de zorgsector. Hieruit kwamen maar liefst 499 mogelijke maatregelen uit voort die jaarlijks een CO² besparing opleveren van 3421 ton. Hiervoor voorziet VIPA éénmalig € 7.660.403,00 aan subsidie of max. éénmalig € 350.000,00 per instelling.

Tenslotte lichtte thuispeler Eric Perdu, senior commercial manager bij EDF Luminus, de centrale in Gent toe. De centrale produceert niet alleen elektriciteit, maar ook warmte. Dit produceren ze met een STEG-centrale (stoom- en gascentrale) van 52MW. Deze warmte wordt via de stadsverwarming over een groot deel van Gent verdeeld, o.a. naar St.-Lucas. Daarnaast heeft de centrale ook open cyclus gascentrales staan, goed voor een elektriciteitsproductie van 137MW.

Na een leerrijke namiddag volgde een rondleiding in de verschillende productie-eenheden van de thermische centrale. Als afsluiter werd een receptie aangeboden met tal van netwerk mogelijkheden voor de leden. ■

14-15-16 november 2018

Studiebezoek aan Gerflor

Woensdag 14 november...

De duiven beginnen te vallen aan het grote vertrekbord in de hal van Brussels Airport.

Veel verder vliegen konden we niet gezien de Belgische delegatie van Gerflor de vliegtuigtickets voor ons allen had afgedrukt.

Wat een luxe... Gerflor had zelf het vliegtuig van de Rode Duivels, de Trident van Brussels Airlines, voor ons ingehuurd.

Met enige vertraging landden we op Lyon Airport en werden de twee huurbusjes bij Avis opgepikt.

De tocht naar Saint-Paul-Trois-Châteaux liep voor de ene groep direct over de Route du Soleil, voor de andere groep was er wat "nachtelijke" sightseeing. Maar uiteindelijk geraakten we allemaal veilig en wel in Villa Augusta, aan de rand van het hogervermelde stadje.

Een avondlijke wandeling naar de oude binnenstad bracht ons naar "Le Comptoir des Arts". Een heel fijn restaurantje waar ze met heel veel trots vooral de streekeigen wijnen, en daar zijn er wel wat van, serveerden bij heel verfijnde Michelin-achtige gerechten.

Donderdag 15 november...

De busjes brachten ons al vroeg naar de moederfabriek van Gerflor op een boogscheut van Villa Augusta.

Louis Faulhaber had het in de Floorthèque over een G-Active vloerbekleding.

Een vloerbekleding met onder de bekleding zelf een netwerk van sensoren die alle bewegingen in bijvoorbeeld een patiëntenkamer kan registreren. Ook heel nuttig in het kader van "valpreventie" of "dwaaldetectie" in woonzorgcentra. In sommige gevallen zou het zelf kunnen gebruikt worden als een "alarmfunctie" bij inbraak ter hoogte van deur- of vensteropeningen.

Na "groet" aan de vlag, een groepsfoto onder de Belgische vlag op de parking van Gerflor, gingen we verder richting Roussas.

In dit heuvelachtig dorpje bevindt zich het domein "Grangeneuve" waar we uitgenodigd werden voor een wijnproeverij en een lichte maaltijd met producten van het huis.

Terug in de moederfabriek leidde Daniel Hilgers ons rond in de kilometers lange productiehallen waar we uitleg

kregen over het ganse productieproces. Van de PVC-korrels tot het afgewerkte product, klaar voor transport. Indrukwekkend, heel efficiënt en vooral arbeidsveilig en milieuvriendelijk.

Met dank aan beide heren voor de leerrijke, overtuigende uitleg.

Na een korte opfrissing in het hotel trokken we voor het avondmaal terug de binnenstad in. Deze keer de overkant van de marktplaats, in de Oxalis, gekend voor zijn "cuisine creative".

De paardenstallen omgebouwd tot een gezellig restaurant hadden wel iets, bijna middeleeuws.

Gezien het "laatste" avondmaal werd er door de voorzitter getoast op de gastvrijheid van de firma Gerflor, hier vertegenwoordigd door Marijke, Yolande en Yannick.

Vrijdag 16 november...

En wat gebeurde er met Wim...eh Cédric... Het was een korte nacht voor de man die, na de copieuze maaltijd, de terugweg naar het hotel had verloren...

Met enige vertraging dus ging het dan met de busjes richting Grillon, een van de oudste productie-eenheden van Gerflor en gespecialiseerd in de productie van vinylparket. Een jonge dame leidde ons rond in het sappige taaltje van "Fernandel" (voor zij die hem nog gekend hebben!). We zaten immers in de "Provence". Alhoewel de productie-eenheid er wel wat ouder uitzag moest deze

zeker ook niet onderdoen naar efficiëntie, doordachte logistiek en hoge kwaliteit.

Ongelooflijk hoe die zwarte PVC-korrels én het recuperatiemateriaal omgevormd werden tot "parketplanken" in oude eik, jonge beuk en alle tinten daartussen.

Met de Mont Ventoux op een paar tiental kilometers en de heuvelige velden vol met in bollen gesnoeide lavendelstruiken ging het richting Grignan voor een bezoek aan het "Chateau".

Het kasteel van Grignan is het grootste renaissancekasteel in zuid-oost Frankrijk.

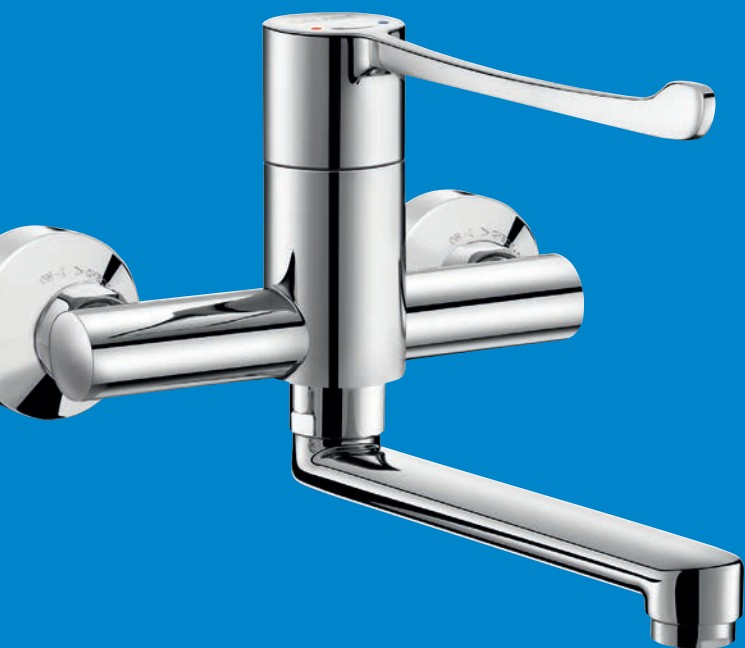
Tussen 1913 en 1931 werd het kasteel terug in al zijn glorie hersteld door madame Marie Fontaine, een "welstellende" vrouw uit Arras (Frans-Vlaanderen). We namen de tijd om op de trappen voor de kolossale gevel een groepsfoto te nemen. Na een uitgebreide rondleiding ging het richting "La Ferme Chapouton" voor een afsluitende maaltijd alvorens de terugtocht aan te vatten.

Half november en we genoten in hemdsmouwen op het terras van een "pastis" bij een late herfstzon...

Bedankt Marijke, Yolande en Yannick voor de organisatie van deze zeer leerrijke studiereis, afgewisseld met een zeer aangename culinaire en culturele toets, bedankt collegae voor het leuke en vriendschappelijk gezelschap.

Johan Beschuyt

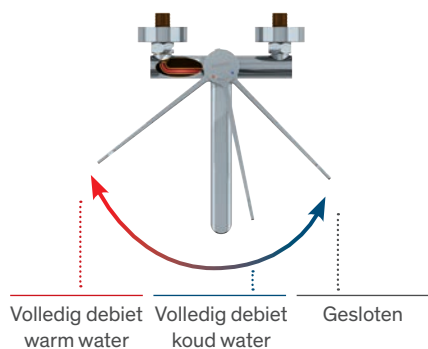
ANTI-VERBRANDINGSVEILIGHEID
ERGONOMIE
COMFORT

Ref. 2436

MECHANISCHE ÉÉNGREEPSMENGKRAAN

Mechanische muurmengkraan met sequentieel binnenwerk perfect aangepast aan het medisch milieu

- ▶ Openen en sluiten op koud water over een bereik van 90°
- ▶ Securitouch thermische anti-verbrandingsisolatie
- ▶ Lichaam en uitloop met glatte binnenkant en beperkte hoeveelheid stilstaand water
- ▶ Verbeterde ergonomie en functionaliteit

KALENDER 2019

DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT / THEMA
23/01/2019	ZORG.tech	Energievoorziening in de zorg-sector & Nieuwjaarsreceptie leden te Gent
06/02/2019	Werkgroep bouw	Opleiding overheidsopdrachten te Antwerpen
11/02/2019	Werkgroep bouw	Opleiding overheidsopdrachten te Limburg ZOL
20/02/2019	Werkgroep bouw	Opleiding overheidsopdrachten te Kortrijk
21/02/2019	AFTSH/ZORG.tech	Studiedag Logistieke platformen ism AFTSH te Leuven franstalig programma
28/02/2019	Senioren	Seniorenactiviteit te Geutlingen
28/03/2019	ZORG.tech	Studiedag i.s.m. Zorgbeleid te Leuven
25/03/2019	Kringwerking VL Brabant/Limburg	StudieNM Cluster Bouw-industrialisatie WTCB
04/04/2019	Kringwerking O & W Vlaanderen	Infrabel NMBS Seinhuis te Gent Sint Pieters
11/04/2019	NVTG	NVTG congres 2019 te Eindhoven
07/05/2019	KI'Communications	FM Zorgcongres 2019 Sheraton Airport Hotel te Zaventem
23-24/05/2019	ZORG.tech	Congres 2019 Groot-Bijgaarden
06/06/2019	Kringwerking O & W Vlaanderen	Extremis & Modular
29/06/2019	Socio Club	Fietstocht Beringen (org. MJ)
sep 2019	Senioren	Familedag
sept-nov 2019	Kringwerking O & W Vlaanderen	Van Marcke automatische magazijnen
sep 2019	Kringwerking	StudieNM Cluster Bouw-industrialisatie WTCB
sep 2019	Kringwerking VL Brabant/Limburg	Pellenberg revalidatie
07-08-09/10/2019	IFHE EU	IFHE EU Congres 2019 Manchester
najaar 2019	ZORG.tech	WTCB Legionalla opleiding

AqualityBox® van Newtec Water Systems beschermt Brugs ziekenhuis tegen E-coli.

Om de E-coli bacterie uit het putwater te halen en het ziekenhuis meteen ook te voorzien van drinkbaar putwater liet het Brugse PZ Onzelvevrouw een AqualityBox installeren. Dit systeem liet het leidingstelsel opnieuw in alle veiligheid functioneren. Het Mechelse Newtec Water Systems installeerde de toepassing en blijft ook op lange termijn de installatie bewaken.

Net buiten de stadspoorten van Brugge werd in 1906 de eerste steen van PZ Onzelvevrouw gelegd. De instelling zou al snel een zelfvoorzienende gemeenschap worden met kleinvee, akkers én een eigen waterbevoorrading. Dat waterstelsel is nog altijd in gebruik. "Aangezien we op één dag al snel 65.000 liter water verbruiken, hebben we met die eigen waterbron een grote troef in handen", legt Stefan Vandercruyssen uit, hoofd van de technische dienst. "Ons integrale leidingstelsel, met uitzondering van de grootkeuken en het drinkwater, is aangesloten op die put. Een stuk goedkoper dan volop stadswater te verbruiken." Maar afgelopen zomer werd na een meting een probleem in de opslag van het putwater vastgesteld. "Het putwater bleek besmet te zijn met E-coli, een bacterie die voorkomt in het darmstelsel van mens en dier, maar uiteraard niet thuishoort in het douche- en drinkwater."

Grondwater versus stadswater

Het ziekenhuis kon niet terugvallen op de meest gebruikte techniek om bacteriën te elimineren: de thermische spoeling met water dat warmer is dan 60 graden. "Thermische desinfectie was geen optie aangezien het probleem in de ondergrondse opslagtank zat. We besloten over te schakelen op stadswater, wat natuurlijk een pak duurder uitviel. Bijkomend probleem

was het hoge percentage kalk in het stadswater. Het spreekt voor zich dat we het probleem zo snel mogelijk wilden elimineren. We besloten in zee te gaan met een firma die niet alleen E-coli definitief kon opruimen, maar ons meteen ook een oplossing kon bieden om legionella tegen te gaan."

AqualityBox:

Niet veel later installeerde Newtec Water Systems een AqualityBox, een systeem dat ter plaatse hypochloriet aanmaakt van water en zout en dat ervoor zorgt dat de E-coli bacterie in de bezinktank wordt afgebroken en niet verder kan groeien in de biofilm van de leidingen. "Deze eerste fase is met succes afgerond: het water is opnieuw drinkbaar. Dat deden we door natriumhypochloriet, een vorm van chloor, aan een zeer laag niveau (0,25mg/L) te doseren in de opslagtank en aan een traag, maar continu tempo door de leidingen te stuwen", verduidelijkt Dirk Esselens van Newtec Water Systems. "Van zodra de biofilm in de leidingen volledig verwijderd is,

volgt een volgende stap: een spoelprogramma opstellen voor de verschillende gebouwen om na te gaan na welke tijd het chloor gemeten wordt. Dit zal bepalen hoe lang men een kraan dient te laten lopen om een desinfecterende werking te krijgen. Hierdoor wordt legionellavorming tegen gegaan.

Service na verkoop

De AqualityBox is een duurzaam systeem, goed voor milieu en portemonnee. "We gebruiken een verdunde oplossing van chloor (niet te verwarren met chloordioxide) die je veilig kan gebruiken zonder veiligheidshandschoenen of speciale stockagematregelen", duidt Esselens. "Bovendien doet de AqualityBox de stookkosten dalen. Wie thermisch desinfecteert, moet stoken tot wel zeventig graden. Met dit systeem kan de instelling voor de temperatuur makkelijk tien graden zakken." En wie zich zorgen maakt over het technische aspect: Newtec blijft de concentratie aan biocide permanent onlinebewaken. Zo kunnen ze eventuele problemen snel detecteren en via ingrepen vanop afstand de installatie in topvorm houden. "Alleen het toestel plaatsen, heeft weinig zin. Het is belangrijk om risicoplatsen continu te blijven spoelen zodat E-coli, legionella of andere micro-organismen geen kans krijgen. En die technische opvolging nemen wij voor onze rekening. Service na plaatsing is ons hoogste goed." ■

Zorgwerkgever van het jaar 2019

10 AWARDS – 30 GENOMINEERDEN

U bent er toch ook bij?

Op 25 april 2019 dingen meer dan honderd zorgorganisaties mee naar tien awards, met als topper de prestigieuze titel ‘Zorgwerkgever van het jaar 2019’.

Deze zevende editie wordt opnieuw een **total experience** met tal van netwerkmomenten tijdens een uitgebreide apero, een heerlijk diner met indrukwekkende awardshow of nadien op de dansvloer.

Schrijf je nu in op www.zorgwerkgevervanhetjaar.be en volg dit spektakel vanop de eerste rij!

25 april

2019

Eskimofabriek, Gent

ONTVANGST & NETWORK EVENT
17u30 - 19u00

DINNER & AWARD CEREMONY
19u00 - 21u30

CHAT, DRINK & DANCE
21u30 - ...

POWERED BY

Zorg**nders**

Klanten uitnodigen aan uw tafel? Zelf een award uitreiken?
Ontdek snel al onze partnerformules!